

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται:

α. να εντοπίσετε τα αίτια του οριστικού σχίσματος των Εκκλησιών το 1054

(μονάδες 13)

β. να αναφερθείτε στις γενικότερες επιπτώσεις του σχίσματος των Εκκλησιών στις σχέσεις Ανατολής και Δύσης

(μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Επιστολή του Μιχαήλ Κηρουλαρίου για τις διαφορές με τους Λατίνους

«Πρέπει να ξέρεις ότι οι Ρωμαίοι δεν έχουν χτυπηθεί από ένα μόνο βέλος (πλάνη), δηλ. τα άζυμα, αλλά πολλά και διάφορα βέλη, που πρέπει να απομακρύνουμε. [...] Στο άγιο σύμβολο [της Πίστεως] κάνουν την ακόλουθη κακόβουλη και επικίνδυνη προσθήκη: «Και εις το Πνεύμα το άγιον, το κύριον και ζωοποιόν, το εκ του Πατρός και Υιού εκπορευόμενον». [...] Οι επίσκοποι τους φοράνε δαχτυλίδι στο χέρι τους, σαν να έχουν τάχα παντρευτεί την εκκλησία, και λένε ότι φοράνε τον αρραβώνα. Επιπλέον, πηγαίνουν στον πόλεμο και βιάφουν τα χέρια αλλά και τις ψυχές τους με αίμα, φονεύοντας και φονευόμενοι».

Acta et scripta [...] de controversio ecclesiae Graecae et Latinae [...], έκδ. C. Will, Λειψία-Marburg 1861, 180-182.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Το οριστικό σχίσμα των Εκκλησιών ανοίγει χάσμα στους κόλπους της Χριστιανοσύνης «Το σχίσμα είναι το πιο σημαντικό γεγονός στις εξωτερικές θρησκευτικές σχέσεις του Βυζαντίου. Από την εποχή των Σταυροφοριών έχει επηρεάσει και ακόμα επηρεάζει τις σχέσεις μεταξύ Ανατολής και Δύσης: έχει συμβάλει και ακόμα συμβάλλει στην διαμόρφωση των ουσιαστικών ιδεών της «Ανατολής» και της «Δύσης» -των εννοιών του «ανατολικού» Χριστιανισμού και του Χριστιανισμού της Δύσης, του «Ρωμαιοκαθολικού» από τη μια πλευρά και του «Ορθόδοξου» ή «Σχισματικού» από την άλλη».

N. Baynes and H. Moss, *Βυζάντιο. Εισαγωγή στον βυζαντινό πολιτισμό*, σ. 189-190